

Landelijke inzet "Veilig vervoer MBO, HBO en WO"

Datum: 27 oktober 2020

Vlak na de uitbraak van het Corona-virus in Nederland zijn alle onderwijsinstellingen gesloten. Vanaf 15 juni 2020 zijn ze weer beperkt opengesteld en is onderwijs op locatie weer gedeeltelijk mogelijk. Om te zorgen voor een veilige reissituatie voor de studenten en de ov-medewerkers is door de onderwijsinstellingen en vervoerders gewerkt aan de "Afspraken: Veilig vervoer MBO, HBO en WO" (hierna: landelijke afspraken). Deze zijn op 24 juni 2020 vastgesteld en gelden t/m 31 december 2020. In regionale samenwerkingsverbanden is voortvarend nadere invulling gegeven aan deze landelijke afspraken.

De sterke verwachting is dat het Corona-virus ook na 31 december 2020 noodzaak geeft tot minder reisbewegingen en het zoveel mogelijk spreiden van vervoersstromen over de week, de dag en het uur. Daarom wordt onderstaande inzet in principe vastgesteld voor de periode 1 januari 2021 tot 1 augustus 2021.

Focus op continueren van regionale afspraken

- Het afgelopen half jaar hebben de onderwijsinstellingen en vervoerders intensief en constructief samengewerkt om er samen voor te zorgen dat studenten veilig naar hun onderwijsinstelling kunnen reizen. Gezamenlijk zijn zij er in geslaagd om dit met behulp van slimme roostering aan beide kanten voor elkaar te krijgen. Er hebben zich geen structurele of grote incidenten voor gedaan, wat laat zien dat de gemaakte afspraken goed werken.
- Op basis van deze ervaringen en resultaten kiezen betrokken partijen ervoor om de gemaakte afspraken na 31 december 2020 zoveel mogelijk te continueren en waar mogelijk te optimaliseren voor het lopende les- en collegejaar.
- Onderwijsinstellingen en vervoersbedrijven blijven constructief met elkaar in gesprek over het creëren van een werkbare en veilige mobiliteitssituatie, waarbij capaciteitspieken in voertuigen en op stations/haltes zo veel mogelijk worden voorkomen;
- Onderwijsinstellingen en vervoersbedrijven werken aan een zo veilig mogelijke vervoerssituatie voor studenten en ov-medewerkers. Om dit te realiseren blijven partijen zich na 31 december 2020 inzetten om via slimme roostering van lessen, colleges en de dienstregeling zo veel mogelijk spreiding van reisbewegingen te creëren. Het 'landelijke dynamische dakpanmodel' blijft hiervoor als inspiratie dienen, waarbij het uitgangspunt is dat het aantal reisbewegingen van studenten van en naar de onderwijsinstelling in principe niet boven de 50% van de reguliere bezetting komt. Als de regionale/lokale situatie het toelaat en onderwijsinstellingen en vervoersbedrijven hierover nadere afspraken maken, dan kan van dit uitgangspunt worden afgeweken.
- Onderwijsinstellingen en vervoersbedrijven spreken regionaal/lokaal af wat er rondom het gebruik van het openbaar vervoer wordt gecommuniceerd aan studenten en zorgen voor de benodigde communicatiemiddelen;
- Zeer kleine instellingen, waarbij het aantal personen dat dagelijks op de instellingslocatie (of cluster van nabijgelegen instellingslocaties) gespreid over de dag aanwezig is niet boven de 200 studenten uitkomt, blijven uitgezonderd van afstemmingsverplichtingen.
- Tevens wordt de komende tijd expliciet stil gestaan bij het vastleggen en uitwisselen van regionale best practices, zodat daar ook op andere plekken in het land van geleerd kan worden. Dit kan bijvoorbeeld worden vormgegeven als een digitale leersessie.
- Om de regionale afspraken verder te optimaliseren, maximaal te leren van elkaar en als extra ondersteuning bij knelpunten hebben de onderwijsinstellingen en vervoersbedrijven tevens de mogelijkheid om ook kwantitatieve data uit te wisselen over o.a. het aantal, de tijdstippen en de locatie van de studenten(stromen) in het OV en bij de onderwijsinstellingen

Indien er knelpunten (dreigen te) ontstaan

- Ondanks al het bovenstaande, kan zich een situatie voordoen waarbij in een regio knelpunten (dreigen te) ontstaan die leiden tot risico's voor de veiligheid van studenten of ov-medewerkers in het openbaar vervoer en die niet eenvoudig op te lossen zijn. In zo'n situatie kunnen de betrokken onderwijsinstelling(en) en/of vervoerder(s) de situatie aan een regionale vervoerstafel, of (de voorzitter van) de veiligheidsregio voorleggen. Indien dit niet leidt tot het oplossen van het knelpunt, wordt teruggevallen op de voorschriften uit de landelijke afspraken van 24 juni 2020 (waaronder de principes van en het 'landelijke dynamische dakpanmodel').
- Indien er een knelpunt ontstaat dat meerdere regio's raakt en zich niet leent voor het voorleggen van de situatie aan een regionale vervoerstafel of (voorzitter van) een veiligheidsregio, dan kunnen de betrokken onderwijsinstelling(en) en/of vervoerder(s) de situatie aan hieronder genoemde ambtelijke werkgroep voorleggen.

Evaluatiemomenten

- Het is aan de betreffende regionale/lokale partijen om te bezien hoe en hoe vaak zij hun afspraken evalueren.
- Op landelijk niveau is er elk kwartaal een evaluatiemoment. Daarbij zal in ieder geval een landelijk evaluatiemoment plaatsvinden in april 2021. Tijdens die evaluatie-bijeenkomst zal ook vooruit gekeken worden naar een mogelijke verlenging van deze landelijke inzet voor de laatste maanden van 2021 (na het lopende les- en collegejaar).
- Bij deze evaluatiemomenten wordt ook gekeken of de ontwikkeling en de directe nasleep van de corona-crisis de mogelijkheid biedt om de capaciteit voor studenten in het openbaar vervoer te vergroten en of de landelijke inzet 'Veilig Vervoer MBO, HBO en WO' nog nodig wordt geacht.
- Daarnaast praten de partijen op landelijk niveau elkaar regelmatig (uitgangspunt: één keer per maand) bij over ontwikkelingen in de eigen sector: denk bijvoorbeeld aan ontwikkelingen in beperkingen, ontwikkelingen van vervoercijfers, gesignaleerde knelpunten, gang van zaken bij lokale gesprekken en mogelijke communicatiecampagnes.

Context

- De landelijke afspraken van 24 juni 2020 zijn op 12 oktober 2020 geëvalueerd door een ambtelijke werkgroep met vertegenwoordigers van de MBO Raad, VH, VSNU, NRT0, JOB, ISO, LSVb, vervoersbedrijven, het ministerie van OCW en het ministerie van IenW.
- Uit deze evaluatie is met name naar voren gekomen dat:
 - heel intensief en constructief is samengewerkt door onderwijsinstellingen en vervoersbedrijven om ervoor te zorgen dat studenten zo veilig mogelijk van en naar hun onderwijsinstelling kunnen reizen;
 - voor het eerst op grote schaal afspraken tussen onderwijsinstellingen en vervoerders zijn gemaakt over het zoveel mogelijk spreiden van collegetijden en daarmee het spreiden van vervoersstromen van studenten;
 - te grote drukte met studenten in het openbaar vervoer is voorkomen. Daaruit blijkt dat onderwijsinstellingen en vervoerders er gezamenlijk in geslaagd zijn om met slimme roostering veilig vervoer van en naar onderwijsinstellingen te organiseren;
 - daartoe in sommige gevallen gebruik is gemaakt van de voorschriften uit de landelijke afspraken (o.a. het 'landelijke dynamische dakpanmodel'). En dat er in het merendeel van de gevallen voor is gekozen de landelijke afspraken enkel als uitgangspunt te gebruiken en te kiezen voor het uitwerken van nadere regionale/lokale afspraken;

- bij onderwijsinstellingen en vervoerders met name veel enthousiasme is over de gemaakte regionale/lokale afspraken, omdat ze daarbij in staat waren tot goede maatwerkoplossingen te komen, waarbij rekening gehouden kan worden met specifieke regionale/lokale omstandigheden;
- het bestaan van de landelijke afspraken in sommige gevallen heeft geholpen om het benodigde commitment te vinden om als partijen met elkaar in gesprek te gaan en tot goede werkafspraken te komen. Tegelijkertijd zijn de voorschriften uit de landelijke afspraken in sommige gevallen als knellend ervaren, en als iets dat nog slimmere mobiliteitsoplossingen en efficiënt gebruik van beschikbare capaciteit in de weg stond; en dat
- zo lang de coronacrisis impact heeft op het openbaar vervoer is er bij alle partijen veel draagvlak en enthousiasme om de huidige afspraken in de toekomst voort te zetten.

Overmachtsclausule: Partijen verwachten dat deze afspraken werkbaar zijn. Toch blijven er in deze tijd van pandemie veel onzekerheden en kan de situatie snel veranderen. Mochten er in de praktijk gevallen ontstaan waar de veiligheid in het gedrang komt, dan treden partijen met spoed in overleg.